

İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, bâzı maddelerinin kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 22 . III . 1954 - Sayı : 8664)

No.
6391

Kabul tarihi
11 . III . 1954

MADDE 1. — 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 37, 38, 41 ve geçici 1 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — İş Kanununun tatbik edildiği iş yerlerinde çalışanlardan o kanuna göre sigortalı sayılanların ihtiyarlıkları, mâlûliyetleri ve ölümleri halinde yapılacak yardımlar için, iş yerinin İş Kanunu şümûline alındığının ilgili makamlar tarafından iş verene tebliğ tarihinden itibaren, bu kanun hükümleri uygulanır.

Madde 2. — Bu kanun hükümleri aşağıda yazılı kimseler hakkında uygulanmaz :

a) Kanunla kurulu emeklilik sandıklarıyla ilgilendirilenler yahut, 4772 sayılı Kanuna tevfikân gelir bağlananlar hariç olmak üzere, bir kanuna dayanılarak tekaüt, mâlûliyet veya ihtiyarlık aylığı bağlanmış olanlar;

b) İş yerinde yürütülen esas işin mahiyeti 3008 sayılı İş Kanununun 8 nci maddesinde gösterilen süreksiz işlerden madut bulunduğu takdirde, bu gibi iş yerlerinde çalışanlar;

Madde 3. — Hilâfına kanuni hüküm olmadıkça İş Kanununun 7 nci faslı hükümleri İhtiyarlık Sigortasına da şâmindir.

4772 sayılı Kanunun 51, 52, 69, 71, 74, 77 ve 81 nci maddeleri İhtiyarlık Sigortası hakkında da uygulanır.

Madde 4. — Sigortalıya sağlanan menfaatler şunlardır :

- a) Kendisine ihtiyarlık veya mâlûliyet aylığı bağlanması;
- b) Eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanması;
- c) Kendisine veya eşine, çocuklarına, ana ve babasına toptan ödeme yapılması;
- d) Ailesine cenaze masrafı karşılığı verilmesi.

Madde 5. — 1. İhtiyarlık aylığından faydalanmak için :

- a) 60 yaşını doldurmuş olmak;
- b) En az 25 yıldan beri sigortalı bulunmak;
- c) En az 5 000 günlük İhtiyarlık Sigortası primi ödemiş olmak;

Şarttır.

2. Mâlûliyet aylığından faydalanabilmek için :

a) Çalışma gücünün en az % 75 ini kaybetmiş olmak, en az 25 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 5 000 günlük İhtiyarlık Sigortası primi ödemiş olmak; veya,

b) Çalışma gücünün en az % 75 ini kaybetmiş olmak, en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve İhtiyarlık Sigortasına tâbi işe ilk defa girilen tarihten mâlûliyet aylığından faydalanma talebinde bulunulan tarihe kadar geçen her

yıl için ortalama olarak en az 200 günlük İhtiyarlık Sigortası primi ödemiş olmak;
Şarttır.

3. İhtiyarlık veya mâlûliyet aylığına hak kazananların aylıklarının ödenmesine kendilerinin bu yoldaki yazılı taleplerini takibeden ay başından başlanır.

Madde 6. — Ağır ve yıpratıcı işlerde çalışanların bu işlerde geçen hizmet süreleri üzerinden hesaplanacak yıpranma payları, İhtiyarlık Sigortası haklarından faydalanılması için yerine getirilmesi meşrut prim ödeme gün sayısını doldurmamış bulunan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına eklenir. Hak kazanma için lüzumlu prim ödeme gün sayısı bu suretle tamamlandıktan sonra artan yıpranma payı gün sayıları ve prim ödeme gün sayısına katılmış kısmı yoksa tamamı, 5 nci maddenin (1) nci fıkrasına göre ihtiyarlık aylığından faydalanılabilecek yaş haddinden indirilir.

Ağır ve yıpratıcı işlerle bu işlerde geçen hizmet süreleri üzerinden, % 30 u geçmemek şartıyla, ne nispette yıpranma payı hesaplanacağı Çalışma Vekâletince hazırlanacak nizamname ile tesbit olunur.

Madde 7. — Bağlanacak ihtiyarlık ve mâlûliyet aylığının yıllık tutarı, sigortalıların kendileri ve iş verenleri tarafından ödenen İhtiyarlık Sigortası primleri toplamının % 20 sidir.

Şu kadar ki, yıllık ihtiyarlık ve mâlûliyet aylıklarının tutarı 400 liradan aşağı olamaz.

Ancak, sigortalılık süresi 15 ile 25 yıl arasında bulunan ve çalışma gücünün en az % 75 ini kaybetmiş olan sigortalılara bağlanacak mâlûliyet aylığının yıllık tutarının asgari haddi, 400 liradan, sigortalılık süresinin 25 yıldan eksik olan her tam senesi için, 16 lira indime yapılması suretiyle bulunacak miktardır.

Madde 9. — Durumları aşağıda yazılı sigortalıların, müracaat tarihinden evvelki hizmet süreleri için kendileri ve iş verenleri tarafından ödenen İhtiyarlık Sigortası primlerini yarısı, yazılı talepleri üzerine, aynen geri verilir :

a) Evlenme dolayısıyla işlerinden ayrılan kadın işçi ve hizmetliler;

b) İhtiyarlık Sigortasına tâbi işlere geç girdiklerinden 60 yaşında veya bu yaştan sonra talepleri tarihinde 25 yıllık sigortalılık süresini dolduramayan işçi ve hizmetliler.

Yukarıki fıkralarda yazılı sebeplerle işinden ayrılan sigortalı, İhtiyarlık Sigortasına tâbi bir işe yeniden girecek olursa bu madde gereğince kendisine geri verilen primleri Kuruma iade etmedikçe eski hizmetleri işbu kanunun tatbi katında nazara alınmaz. Bu gibilerin sigortalılık süreleri, kendilerine toptan ödeme yapılması hususundaki yazılı taleplerinden sonra, İhtiyarlık Sigortasına tâbi işlere ilk defa girdikleri tarihten başlar.

Bu sebeplerle işten ayrılan ve kendilerine toptan ödeme yapılmış bulunan sigortalılar, İhtiyarlık Sigortasına tâbi bir işe yeniden girdikleri ve aldıkları sigorta primlerini de Kuruma geri verdikleri takdirde, evvelki sigortalılık süreleri yeni sigortalılık sürelerine ve prim ödeme gün sayıları da yeniden prim ödeyecekleri gün sayılarına ilâve olunur. Ancak, bu gibilerin toptan ödeme için yazılı talepte bulunmuş oldukları tarih ile İhtiyarlık Sigortasına tâbi işlere yeniden girdikleri tarih arasındaki fâsıla, sigortalılık süresinden sayılmaz.

Madde 10. — İhtiyarlık Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamamış olan sigortalılardan :

a) Çalışma gücünün en az % 75 ini kaybettikleri usulen anlaşılan sigortalıların bu hususta yazı ile müracaatta buldukları tarihe kadar;

b) Ölen sigortalıların da ölüm tarihlerine kadar;

Gerek kendileri, gerekse kendileri için iş verenleri tarafından ödenmiş bulunan İhtiyarlık Sigortası primleri tutarı sigortalıya veya 11 nci maddede yazılı esaslar dairesinde hak sahiplerine aynen ödenir.

Şu kadar ki, iş kazasından veya meslek hastalığından ileri gelen daimî iş göremezlik ve ölüm hallerinde, aynı zamanda 4772 sayılı Kanundan faydalananlara yapılacak toptan ödeme yukarıda gösterilen miktarın yarısıdır.

Madde 11. — Sigortalının ölümü halinde toptan ödenecek miktarın yarısı dul kalan karısına verilir. 18 yaşını doldurmamış çocuklarından her birine de toptan ödenecek miktarın dörtte biri ödenir.

Sigortalının, ölümünden önce evlât edinilmiş veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları da toptan ödemededen faydalanırlar.

Sigortalının, çalışamaz durumdaki mâlûl çocukları, yaşları ne olursa olsun, 18 yaşını doldurmamış çocuklar gibi toptan ödemededen faydalanırlar.

Sigortalının ölümü ile hem anasız ve hem babaasız kalan çocuklarından her birine, toptan ödenecek miktarın % 30 u verilir.

Hak sahiplerine ödenecek miktarlar toplamı, toptan ödeme miktarını aşmaz. Bu miktarın aşılmasını için gerekirse hak sahiplerine ödenecek miktardan aralarındaki nispet gözetilerek indirme yapılır.

Sigortalının hak sahibi karısına ve çocuklarına ödenen hisseler toplamı toptan ödeme miktarından çıkarıldıktan sonra arta kalan kısmın yarısı geçimi sigortalı tarafından sağlanan veya sağlanması hükme bağlanmış bulunan anasına ve yarısı da aynı şartı haiz babasına ödenir.

Yukardaki esaslar dairesinde toptan ödeme yapıldıktan sonra bakiye kalırsa, bu bakiyeden, sigortalının ölümünden sonra doğacak çocuklarına bu maddenin 1 nci veya 4 ncü fıkraları gereğince toptan ödeme yapılır.

Madde 12. — Hangi hallerde sigortalının çalışma gücünün en az % 75 ini kaybetmiş durumda sayılacağı Çalışma ve Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerince birlikte hazırlanacak bir nizamname ile tesbit olunur.

Madde 13. — Umumi Muvazeneye dâhil dairelere, katma bütçeli idarelere, belediyelere, hususi idarelere veya İşçi Sigortaları Kurumuna ait hastane bulunan yerlerde bu hastanelerden birinin sağlık kurulunca, bu kabîl hastane bulunmayan yerlerde, biri Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürü, Hükümet tabibi, belediye tabibi veya İşçi Sigortaları Kurumu hekimi olmak üzere en az iki hekim tarafından müştereken verilecek rapor mâlûliyet durumunun tesbitinde esas tutulur.

Ancak :

- a) Hastalık veya ârızanın nev'ine göre mütehassıs bulunmaması,
- b) Gerekli tetkik ve teşhis vasıtalarının mevcut olmaması,
- c) Hastalık veya ârızanın sonucunu tâyin için sigortalının bir sağlık müessesince müşahede altına alınmasınının gerekmesi,

Gibi sebeplerden biri dolayısıyla rapor kurumca yeter görülmezse sigortalı, yukarıda belirtilen hastanelerden kurum tarafından tâyin edilen en yakın hastanenin sağlık kuruluna sevk olunabileceği gibi sigortalı da, birinci fıkrada yazılı raporlar üzerine kurumca verilecek karara itiraz ederek aynı şekilde bir hastanenin sağlık kurulunda muayenesini talebedebilir.

Kurum veya sigortalının bu son rapora da itiraz etmesi halinde durum Yüksek Sağlık Şûrasınca kesin karara bağlanır.

Raporlarının kurumca yeter görülmemesi sebebiyle yeniden bir hastane sağlık

kuruluna sevk olunacak sigortalıların ve lüzumu halinde bunlara refakat etmesi gereken kimselerin gidip gelme yol paralarıyla sigortalıların hastane masrafları kurum tarafından verilir.

Madde 14. — İhtiyarlık Sigortasından aylık alan veya aylık bağlanmasına hak kazanmış durumda bulunan sigortalının ölümü halinde, dul karısına, özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak veyahut İhtiyarlık Sigortasına tâbi bir işten kazancı bulunmamak şartıyla, kocasına ait aylığın % 40 na eşit bir aylık bağlanır.

Sigortalının çocuklarından her birine, özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak yahut İhtiyarlık Sigortasına tâbi bir işten kazancı bulunmamak şartıyla, sigortalıya bağlanacak aylığın % 20 si nispetinde aylık ödenir. Bu ödemeler çocuğun 18 yaşını doldurmasına kadar devam eder.

Özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek alan yahut İhtiyarlık Sigortasına tâbi bir işten kazancı bulunan dulların ve çocukların buralardan temin ettikleri aylıklar bu kanun gereğince bağlanacak aylıktan az olursa aradaki fark kendilerine ödenir.

Sigortalının ölümünden evvel evlât edinilmiş veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile ölümünden sonra doğan çocukları da bu kanundaki esaslar dairesinde aylıktan faydalanırlar.

Sigortalının çalışamıyacak durumdaki mâlûl çocukları, yaşları ne olursa olsun, sigortalının 18 yaşından küçük çocukları gibi bu aylıktan faydalanırlar.

Hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların yıllık toplamı sigortalıya ait aylığın yıllık tutarını geçemez. Bu haddin aşılması için gerekirse hak sahibi olan kimselerin aylıklarından aralarındaki nispet gözetilerek indirmeler yapılır.

Sigortalının karısına ve çocuklarına bağlanması gereken aylıkların toplamı sigortalıya ait aylıktan dü bulduğu takdirde, artanı, eşit hisseler halinde, geçimi sigortalı tarafından sağlanan veya sağlanması hükme bağlanmış bulunan ana ve babasına aylık olarak verilir. Ancak, bunların beherinin hissesi % 20 yi geçemez.

Sigortalının dul karısı ve kız çocukları evlenecek olurlarsa aylıkları kesilir.

Madde 15. — Kadın sigortalıların çocuklarına, bakmakta olduğu çalışamıyacak durumdaki mâlûl kocasına ve geçimi sigortalı kadın tarafından sağlanan veya sağlanması hükme bağlanmış bulunan ana ve babasına da 14 nci maddedeki şartlar ve esaslar dairesinde aylık bağlanır veya 11 nci madde gereğince toptan ödeme yapılır.

Madde 16. — Sigortalının ölümü halinde cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine 75 lira ödenir. 4772 sayılı Kanun gereğince cenaze masrafı verilen sigortalılar için bu maddeye tevfikeyen ayrıca ödeme yapılmaz. İhtiyarlık Sigortasına tâbi işlerden ayrıldıkları tarihten bir yıl geçtikten sonra ölenler ile bu sigortadan aylık bağlanmış veya toptan ödeme yapılmış olanlar için de cenaze masrafı verilmez.

Madde 20. — İhtiyarlık Sigortasının gerektirdiği yardımlarla her türlü yönetim giderlerini karşılamak üzere alınması gerekli primleri sigortalılarla bunların iş verenleri öderler. İş veren çalıştırdığı bilûmum sigortalıların prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait primler tutarını da bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortalıları Kurumuna ödemeye mecburdur. İş veren, primlerin bu suretle tam olarak zamanında ödenmemesi halinde İşçi Sigortalıları Kurumuna karşı sorumlu olup, ayrıca primleri % 10 fazlasıyla ve kanuni ödeme müddetinin sona erdiği tarihten itibaren % 5 faizi ile ödemeye mecburdur.

Madde 21. — Sigortalılarla iş verenlerin ödiyecekleri primlerin hesabında sigortalılara tediye edilen ücretlerin aylık tutarı esas alınır.

Sigortalılara verilen fazla mesai ücretleri, prim ve pahalılık zamları gibi yalnız ücret mahiyetindeki her türlü paralar ücretlerin aylık tutarına dâhildir.

Madde 22. — Ücretsiz çalışanlarla günlük kazancı 2 liradan aşağı olan sigortalıların İhtiyarlık Sigortası primleri 2 lira üzerinden hesaplanır.

Sigortalının fiilen aldığı ücret ile 2 lira arasındaki farka ait primin tamamı iş veren tarafından ödenir.

İhtiyarlık Sigortası primlerinin hesabında günlük kazancın 50 liradan fazlası nazara alınmaz.

Bu madde gereğince prim hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının bir takvim ayı içinde elde ettiği ve prime esas tutulan aylık kazanç toplamının 30 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki iş günlerinde her hangi bir sebeple kısmen çalışmamış ve çalışmadıkları günler için ücret almamış sigortalıların günlük kazançları, o ay içindeki fiilî kazanç toplamının ücret aldıkları gün adedine bölünmesi suretiyle hesaplanır.

Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları aynı zamanda bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir.

Muhtelif iş yerlerinde çalışan sigortalıların İhtiyarlık Sigortası primine esas tutulacak aylık ve günlük kazançlarının tesbitinde, her iş yerindeki aylık ve günlük kazanç tutarı müstakillen nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Madde 24. — İhtiyarlık Sigortası primi sigortalının kazancının % 8 idir.

Bu miktarın yarısı sigortalı, diğer yarısı da iş veren hissesidir. 22 nci madde hükmü saklıdır.

MADDE 26. — İş veren veya iş veren vekili iş yerinde çalıştırdığı sigortalılara ödenen ücretleri gösterir ve örneği İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanacak aylık bordroları en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna vermeye mecburdur.

Bordrolar, örneğine uygun olarak, vaktinde verilmezse veya bordroların dayandığı belgeler bordro muhteviyatını teyideder mahiyette görülmezse, İşçi Sigortaları Kurumu prim hesabında esas tutulacak kazançlar toplamını uygun göreceği yol ve usullere göre re'sen takdir eder.

Kendileri için iş verenleri tarafından bordro verilmiyen sigortalılar çalıştıklarını mahkeme kararıyla ispat ederlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen kazanç toplamlarıyla çalışma gün sayıları nazara alınır.

Madde 27. — Sigortalılık süresi en az 5 yıl olan ve asgari 1 000 günlük ihtiyarlık sigortası primi ödemiş bulunan sigortalılar aşağıdaki şartlar dâhilinde ihtiyari olarak sigortaya devam edebilirler:

a) İhtiyari olarak sigortaya devam edeceğini bu kanuna tâbi işten son defa ayrıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde İşçi Sigortaları Kurumuna yazı ile bildirmek,

b) Evvelce kendisine toptan ödeme yapılmamış olmak veya toptan ödeme yapılmışsa bu miktarı, aradan geçen zamana ait faiziyle birlikte, ihtiyari olarak sigortaya devam talebinin kabul edildiğinin Kurumca kendisine tebliği tarihinden itibaren üç ay içinde iade etmiş bulunmak,

c) Her yıl en az 250 gün İhtiyarlık Sigortası primi ödemek.

(c) Bendi gereğince ödenecek primlerin tâvininde sigortalının işten ayrıldığı

tarihe takaddüm eden son bir yıl içindeki ortalama günlük kazancı esas tutulur. Bu ücret üzerinden 24 nci maddedeki nispet dâhilinde tesbit olunacak primlerin tamamını yalnız sigortalı öder.

Bu sigortalıların mecburi ve ihtiyari olarak ödedikleri primler ve bu primlere ait gün sayıları birleştirilir.

İhtiyari olarak sigorta haklarını devam ettirenler yıllık primlerini İşçi Sigortaları Kurumunun tâyin edeceği aylarda dört eşit taksitte öderler. Herhangi bir taksiti, gecikme faiziyle birlikte ve taksit tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde yatırmıyan sigortalılar bundan sonra ihtiyari olarak sigortaya devam edemezler.

Madde 28. — İşçi Sigortaları Kurumu. Çalışma Vekâletince tasdik edilecek umumî şartlar dâhilinde, İhtiyarlık Sigortasına tâbi olmiyan işlerde ve iş yerlerinde çalışanların da toplu olarak bu kanuna tâbi tutulmaları için iş verenlerle veya işçi ve hizmetlilerin dernek ve buna benzer teşekkülleriyle yahut işçi ve iş veren sendikaları ile sözleşmeler yapabilir.

Bunlar hakkında bu kanunun geçici 1 nci maddesindeki hükümler uygulanmaz.

Madde 29. — İş veren veya iş veren vekilleri iş yerlerine aldıkları sigortalı işçi ve hizmetlileri, örnekleri İşçi Sigortaları Kurumunca hazırlanacak beyannamelerle, en geç 15 gün zarfında Kuruma bildirmeye mecburdurlar.

Sigortalıların Kurumca tescili, iş yerlerinde tutulacak kayıt ve defterler, ihtiyari sigortaya tâbi tutulanların prim ödeme şekilleri, aylıkların tediye zamanları, senelik hesap kartlarının sigortalılara ne suretle verileceği ve bu kanunun tatbik tarzını gösteren diğer hususlar Çalışma Vekâletince hazırlanacak bir nizamname ile tesbit olunur.

Madde 31. — İhtiyarlık Sigortası için ayrılacak karşılıklar :

- a) Millî bankalara ;
- b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere ;
- c) Gayrimenkullere ;

d) Sigortalılara mesken inşası için ve bu meskenleri ipotek etmek suretiyle gayrimenkulün değerinin % 90 ı karşılığı olarak ;

Yatırılmak suretiyle işletilir.

Bu karşılıkların % 40 ı Devlet tahvillerine ve en çok % 25 i de ipotek karşılığı olarak yatırılır.

Madde 33. — Bir takvim yılı zarfında bu kanuna tâbi işlerden aldıkları ücret miktarını, prim ödeme gün sayılarını ve namlarına tahakkuk ettirilen İhtiyarlık Sigortası primlerini göstermek üzere İşçi Sigortaları Kurumunca sigortalılara senelik birer hesap kartı verilir. Bu hesap kartları muhteviyatına yapılacak itirazların Kuruma yazı ile bildirilmesi lâzımdır. Hesap kartlarının sigortalılarca alındığı tarihten itibaren bir yıl geçtikten sonra yapılacak itirazlar nazara alınmaz.

İş verenler ve iş veren vekilleri, 29 ncu madde gereğince hazırlanacak nizamnamede hesap kartları hakkında uygulanacağı belirtilecek olan usullere riayet etmeye mecburdur.

Madde 37. — İhtiyarlık Sigortasından aylık almakta iken yabancı memleketlere giden kimselere yabancı ülkelerde kaldıkları müddete ait aylıkları verilmez. Bunlardan en geç 5 yıl içinde tekrar memlekete dönenlere, döndükleri tarihi takibeden ay başından itibaren, aylıkları ödenmiye devam olunur.

Madde 38. — İşçi Sigortaları Kurumu, aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlandıca bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri en geç 1 ay içinde hesap ve tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalılar ve bunların hak sahipleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere 3 ay içinde yetkili iş mahkemesine baş vurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler. Bu itiraz kararın tatbikını durdurmaz. Dâvalar, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun seri muhakeme usulü hükümlerine göre görülür.

Madde 41. — Bu kanunun yaş ile ilgili hükümlerinin tatbikında, sigortalıların İhtiyarlık Sigortasına ilk defa dâhil oldukları tarihte, hak sahiplerinin ise İhtiyarlık Sigortasından aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandıkları tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmıyanlar 1 Temmuzda doğmuş sayılırlar.

GEÇİCİ MADD 1. — A) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş bulunanlardan 60 yaşını doldurduktan sonra 5 nci maddedeki şartları yerine getirmeyenler de aşağıdaki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar:

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki 5 yıl içinde en az 1 000 gün veya Çalışma Vekâletince tesbit olunan münavebeli işlerde çalışanların da 750 gün İş Kanununa tâbi iş yerlerinde çalıştıklarını ispat etmek;

b) 1 Nisan 1950 tarihinden İhtiyarlık Sigortasından aylık bağlanması hususunda yazı ile müracaat ettiği tarihe kadar geçen her yıl için en az ortalama 200 günlük İhtiyarlık Sigortası primi ödemiş bulunmak;

c) En az 1 yıl sigortalı bulunmak.

İşten ayrılarak bu madde gereğince kendisine aylık bağlanmış bulunan sigortalı, ücretli bir işe girerse, ücretli işte çalıştığı müddetçe aylığı kesilir.

(a) bendinde yazılı eski hizmet süreleri, sigortalıların son 5 yıl içinde çalıştıkları iş yerlerinden alacakları belgeleri, 1954 yılı sonuna kadar, İşçi Sigortaları Kurumuna tevdi etmeleri suretiyle tevsik olunur.

1 Nisan 1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kuruma tevdi edilen çalışma belgeleri de kanuni süresi içinde verilmiş çalışma belgesi olarak kabul edilir.

İş verenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten imtina ettikleri takdirde ilgili sigortalıların zarar ve ziyan talep etmek hakları mahfuzdur.

B) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra çalışma gücünün en az % 75 ini kaybeden ve 5 nci maddede yazılı şartları yerine getirmemiş durumda bulunan sigortalılar, bu maddenin (A) fıkrasındaki şartlar dahilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

C) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra ölen ve 5 nci maddede yazılı şartları yerine getirmemiş olmakla beraber bu maddenin (A) fıkrasındaki şartları yerine getirmiş bulunan sigortalıların hak sahiplerine bu kanun hükümleri dairesinde aylık bağlanır.

D) 1 Nisan 1951 tarihinden sonra çalışma gücünün en az % 75 ini kaybetmiş bulunanlar ile bu tarihten sonra ölen sigortalıların hak sahipleri de (B) ve (C) fıkraları hükümlerinden faydalandırılırlar.

MADDE 2. — 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun 8, 17, 19, 23 ve 34 ncü maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanunda derpiş edilen sigortalılık süresinin mebdei, sigortalının, İhtiyarlık Sigortasına tâbi işlerde ilk defa çalıştığı tarihtir.

MADDE 4. — Sonradan her hangi bir sebeple İş Kanununun şümulü dışına çıkarılan bir iş yerinde işlemeye büsbütün son verilmedikçe işte kalanlar için bu kanun hükümleri ertesi takvim yılı başına kadar uygulanır.

İdari bir hata dolayısıyla yetkili teşkilâtça İş Kanunu şümulüne alınan iş yerleri hakkında 1 nci fıkra hükmü uygulanmayacağı gibi buralarda çalışanlar için ödenmiş bulunan İhtiyarlık Sigortası primleri geri verilir. Bu primlere ait gün sayıları ilgililerin prim ödeme gün sayılarından indirilir.

MADDE 5. — Bu kanuna aşağıdaki geçici 3 ncü madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 1 Nisan 1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları yekûnuna dörtte bir ilâve yapılır ve balığı bunların İhtiyarlık Sigortası prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

MADDE 6. — Bu kanun neşredildiği tarihi takibeden ay başından itibaren meriyete girer.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15 Mart 1954

Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 13 . 3 . 1954 ve 1/805

Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası : 15 . 3 . 1954 ve 4/812

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları : 29 529,593,812,819

[İnikat : 64 — 244 sıra numaralı matbua 64 ncü İnikat zaptına bağlıdır.]